

Innst. O. nr. 105

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Ot.prp. nr. 57 (2004-2005)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om lov om endringer i opplæringslova og friskolelova

Til Odelstinget

1. SAMMENDRAG

Departementets forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven omfatter hele grunnopplæringen. Forslagene er i hovedsak en oppfølging av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, jf. Innst. S. nr. 268 (2004-2004). Reformen av grunnopplæringen har fått navnet Kunnskapsløftet. Målet med reformen er at det beste i grunnopplæringen skal ivaretas og utvikles videre, slik at elever og lærlinger settes bedre i stand til å møte kunnskapssamfunnets utfordringer. Lovendringene og det pågående arbeidet med å utvikle nye, gjennomgående læreplaner i alle fag er en del av denne reformen.

Departementet foreslår å tydeliggjøre i opplæringsloven at grunnskolen er delt i to hovedtrinn, ett barnetrinn og ett ungdomstrinn. Forslaget innebærer ikke noe pålegg til kommunene om å endre skolestrukturen. Videre foreslås nye betegnelser på nivåer, grupper og fag. De nåværende studieretninger i videregående opplæring får dermed den nye betegnelsen utdanningsprogram, kurs blir trinn, felles allmenne fag skal hete fellesfag, studieretningsfag kalles felles programfag mv.

Departementet foreslår en lovhjemmel i opplæringsloven til å fastsette læreplaner og omfanget av opplæringen. Hjemmelen kan brukes til å fastsette Læringsplakaten og videre til å gi forskrifter om unntak fra læreplanene for særskilte elevgrupper, bl.a. fritak fra det andre fremmedspråket.

Departementet foreslår å endre saksbehandlingsreglene for spesialundervisning i opplæringslovens kap. 5. Det foreslås ikke endringer i selve retten til spesialundervisning. Men departementet ønsker en framgangsmåte som bidrar til optimal bruk av kompetanse og kapasitet både ved den enkelte skole og i PP-tjenesten, samtidig som hensynet til rettssikkerhet ivaretas i tilstrekkelig grad. Det foreslås lovfestet at lovens bestemmelser om mål og innhold i opplæringen skal gjelde for spesialundervisning så langt det passer.

Departementet foreslår videre å lovfeste at et enkeltvedtak om spesialundervisning skal være en individuell opplæringsplan. Planen fastsetter hva som skal være målet for og innholdet i opplæringen, og hva de særskilte tiltakene for eleven ellers skal gå ut på, herunder omfanget av dem. Den individuelle opplæringsplanen skal, så langt det er nødvendig, konkretiseres ytterligere av skolen. Grunngivningen for et enkeltvedtak skal vise at opplæringstilbudet er i samsvar med loven. Før det blir gjort enkeltvedtak, skal det foreligge en sakkyndig vurdering når dette er nødvendig for å få saken opplyst, eller når eleven eller foreldrene ber om det. Skolen har ansvar for å ta opp spørsmålet om spesialundervisning. Men eleven eller foreldrene kan også kreve at skolen gjør nødvendige undersøkelser.

Departementet foreslår å oppheve lovkravet om at retten til videregående opplæring normalt må tas ut innen 5 år. På bakgrunn av det økende antallet personer uten videregående opplæring ønskes et mer fleksibelt regelverk, slik at flere ungdommer kan vente med å ta ut retten til de er tilstrekkelig motivert. Departementet foreslår å endre loven slik at retten til videregående opplæring for ungdom gjelder fram til utgangen av det året vedkommende fyller 24 år. Dagens bestemmelser om at retten må tas ut innenfor en tidsramme på 5 (6) år videreføres. Fylkeskommunen

skal ha oppfølgingstjeneste for ungdom til og med det året de fyller 21 år. Departementet antar at behovet for oppfølgingstjeneste blir mindre jo eldre ungdommen er, og foreslår derfor ikke en tilsvarende utvidelse av denne tjenestens ansvar.

Dagens lovverk har ingen eksplisitt bestemmelse om videreutdanning. Departementet foreslår å presisere skoleeiers ansvar for kompetanseutvikling i opplæringsloven. Det foreslås lovfestet at skoleeieren skal ha et system som gir undervisningspersonale, skoleledere og personale med særoppgaver i skoleverket anledning til nødvendig kompetanseutvikling, med sikte på å fornye og utvide den faglige og pedagogiske kunnskapen og holde seg orientert om - og være på høyde med - utviklingen i skolen og samfunnet. I forbindelse med kompetansekrav til skolens ledelse foreslås også en tilføyelse om at rektorer kan ansettes på åremål.

Departementet foreslår en endring i dagens forskriftshjemmel i opplæringsloven når det gjelder hjemfylkets ansvar for å refundere utgifter i forbindelse med videregående opplæring i et annet fylke, også utgifter til skyss. Tanken med dette er at departementet på et senere tidspunkt eventuelt kan komme med et forslag til forskriftsendring i retning av friere valg av skole og skoletilbud i videregående opplæring. I så fall vil forslaget bli gjenstand for ny høring i eget høringsbrev.

Departementet foreslår et påbud om skolemiljøutvalg ved hver grunnskole, i tillegg til de rådsorganene som allerede er lovpålagt. Skolemiljøutvalget kan settes sammen av samarbeidsutvalget med tilleggsrepresentanter for elevene og foreldre/foresatte når skolemiljø saker skal behandles. Elever/foreldre skal da ha flertall, i videregående skole vil elevene alene utgjøre flertallet. Kommunen/fylkeskommunen velger selv sine representanter i utvalget, for eksempel en fra skolehelsetjenesten. Skolemiljøutvalget gis i loven samme rett som andre organer i skolen til informasjon, forslagsrett osv. Departementet foreslår ikke krav om skolemiljøutvalg ved friskolene.

Departementet foreslår å lovfeste et krav om politiattest for personer som skal ansettes i videregående skole, offentlig eller privat. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller domfelt for seksuelle overgrep. Det er ikke ansettelsesforbud i videregående skole for dem dette gjelder, så det er ansettelsesmyndigheten som avgjør om en person kan ansettes eller ikke.

Departementets forslag i proposisjonen antas ikke å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser, heller ikke endringen av retten til videregående opplæring for ungdom, presiseringen av ansvaret for kompetanseutvikling eller kravet om

skolemiljøutvalg. Når det gjelder saksbehandlingsreglene for spesialundervisning, har departementet lagt til grunn at forslagene ikke vil gi innsparing. Kravet om politiattest vil kunne gi noe større arbeidsbelastning og noe økte kostnader for politietaten, samlet beregnet til i underkant av 30 ukeverk på landsbasis. Departementet forutsetter at dette dekkes innenfor eksisterende budsjettammer.

Proposisjonen inneholder i tillegg til lovforslagene en orientering om ILO-rekommandasjon nr. 195 som gjelder livslang læring.

2. KOMITEENS MERKNADER

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Raymond Robertsen, Lilly Tønnevoold Stakkeland og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Eva M. Nielsen og Karita Bekkemellem Orheim, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Fremskrittspartiet, Arne Sortevik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Trine Skei Grande, og representantene Ursula Evje og Jan Simonsen, viser til at forslagene i proposisjonen i hovedsak er en oppfølging av St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring, og viser derfor til komiteens merknader i Innst. S. nr. 268 (2003-2004).

2.2 Deling av grunnskolen i et barnetrinn og et ungdomstrinn

Komiteen slutter seg til forslaget om å endre opplæringsloven slik at det går klart fram av opplæringsloven at grunnskolen er delt i to hovedtrinn, et barnetrinn og et ungdomstrinn. Komiteen viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen uttaler:

"Komiteen støtter departementets forslag om å oppheve inndelingen av grunnskolens barnetrinn i et småskole- og et mellomtrinn. Det vil dermed gis større handlingsrom for skolene til å skape bedre sammenheng i opplæringen."

2.3 Nye betegnelser på nivå og grupper av fag i videregående opplæring

Komiteen slutter seg til forslaget om å innføre nye betegnelser på nivå og grupper av fag i videregående opplæring. Følgende nye betegnelser vil erstatte de eksisterende:

Studieretninger	-	Utdanningsprogram
Grunnkurs (GK)	-	Vidaregående trinn 1 (Vg1)
Vidaregående kurs 1 (VKI)	-	Vidaregående trinn 2 (Vg2)
Vidaregående kurs 2 (VKII)	-	Vidaregående trinn 3 (Vg3)
Kurs	-	Programområde
Felles allmenne fag	-	Fellesfag (FF)
Studieretningsfag	-	Felles programfag (FPF)
Valfag/studieretningsfag	-	Valfrie programfag (VPF) i studieførebuande utdanningsprogram
Valfag/studieretningsfag	-	Prosjekt til fordjuping (PF) i yrkesførebuande utdanningsprogram

2.4 Endringer i lovhjemmelen for fastsetting av læreplaner og omfanget av opplæringen

Komiteen slutter seg til forslaget om å endre lovhjemmelen for fastsetting av læreplaner og omfanget av opplæringen. Komiteen viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen uttaler:

"Komiteen er enig i at det må utvikles nye læreplaner i alle fag i grunnopplæringen. Læreplanene vil bestå av en klar beskrivelse av mål for faget. De nye læreplanene må være enkle, konkrete og forståelige å forholde seg til for både lærere, elever og foreldre. Læreplanene skal angi tydelige mål for faget og være et nyttig og håndterbart redskap for læreren, samt gi eleven mulighet til å måle egen faglig framgang."

Komiteen viser videre til Innst. S. nr. 268 (2003-2004):

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at Skoleplakaten definerer grunnleggende prinsipper og krav som skal prege og forplikte alle skoler og øvrige opplæringssteder. Det er foreslått at Skoleplakaten skal erstatte "Prinsipper og retningslinjer for opplæringen i grunnskolen" og gjøres gjeldende for hele grunnopplæringen både i skole og i bedrift. Skoleplakaten skal være et grunnlag for kvalitetsutvikling ved det enkelte lærested."

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet, Venstre og representanten Simonsen, viser til at lovendringen åpner for å gi forskrifter som gir unntak fra læreplanene for særskilte elevgrupper med behov for alternative opplæringsopplegg, uten at dette blir definert som spesialundervisning. Dette vil ikke bety at noen blir fratatt retten til å følge opplæring etter de ordinære læreplanene.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at denne endringen vil kunne begrense noe av bruken av enkeltvedtak. Disse medlemmer vil samtidig understreke at formålet med endringen skal være en forenkling og ikke en segregering av elever med ulike typer lærevansker. Endringen vil etter disse medlemmers mening ikke innebære en mulighet til å unnta hele elevgrupper, men vil gjelde elever

som for eksempel får opplæring i tre fremmedspråk i ungdomsskolen, og elever med minoritetspråklig bakgrunn som har eller har fått særskilt opplæring etter opplæringsloven § 2-8.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at endringsforslaget åpner for at departementet får hjemmel til å bestemme at læreplanen ikke skal gjelde for bestemte elevgrupper. Disse medlemmer vil understreke at læreplanene har ulike mål om faktakunnskaper og ferdigheter samt mål for utvikling av analytiske evner og evne til selvstendig refleksjon. Individuell tilpasning av opplæringen innebærer og forutsetter at elevene vil nå ulike deler av læreplanenes mål i løpet av opplæringstiden. Disse medlemmer vil understreke at dette er en grunnleggende forutsetning og forståelse av læreplanene, og at dette skal ligge til grunn for skolens organisering av opplæringen. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at læreplanene skal gjelde for alle elever og at det ikke skal gis hjemmel for å unnta bestemte elevgrupper. Disse medlemmer støtter forslaget til nye §§ 2-3 og 3-4 med den klare understreking at den ikke gir hjemmel til å bestemme at læreplanen ikke skal gjelde for bestemte elevgrupper.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen finner grunn til å understreke komiteens tydelige føringer for de nye læreplanene i grunnopplæringen. På bakgrunn av signaler og reaksjoner som er kommet i arbeidsprosessen med de nye læreplanene, mener disse medlemmer det er grunn til å understreke føringene: Klar beskrivelse av mål for faget, enkle, konkrete og forståelige å forholde seg til for lærere, elever og foreldre, samt angi tydelige mål for faget. Disse medlemmer viser også til føringer for økonomifaget i videregående skole gitt i Innst. S. nr. 268 (2003-2004) og legger til grunn at økonomifaget blir videreført i tråd med innhold og intensjon i merknaden. Fremskrittspartiet ønsker økonomifaget videreført uten kombinasjon med andre fag eller reduksjon i timetall som reduserer det faglige innholdet i økonomifaget.

Disse medlemmer peker på at inkludering som prinsipp er ført for langt i norsk skole og medfører både læringsproblemer og problemer med uro i skolen. Disse medlemmer understreker derfor at muligheten for alternativ opplæringsopplegg må brukes for å utvikle alternativ opplæring for de elever som av ulike grunner ikke finner seg til rette innenfor hoveddrammene i norsk skole. Disse medlemmer peker på at det påligger skoleeiere, skoleledelse og lærere å bruke denne muligheten for å kunne gi alle elever et godt tilpasset opplæringsopplegg og forutsetter at dette skjer i samarbeid med foreldre/foresatte og elevene selv.

2.5 Endringer i saksbehandlingsreglene for spesialundervisning

Komiteen viser til departementets forslag om endringer i saksbehandlingsreglene for spesialundervisning. Komiteen viser videre til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen skriver:

"Komiteen er enig i at det er nødvendig å styrke den tilpassede opplæringen, slik at alle sider av læringsmiljøet tar hensyn til variasjonene i elevenes forutsetninger og behov. Komiteen er enig i at retten til spesialundervisning opprettholdes, samtidig som det må arbeides målrettet for å redusere bruken av den. Komiteen mener videreføring av lovbestemmelsen om rett til spesialundervisning er nødvendig for å ivareta elevenes rettssikkerhet. Komiteen forutsetter at denne retten ikke svekkes gjennom endringer i saksbehandlingskrav eller krav til individuelle opplæringsplaner."

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at departementet foreslår å endre lovteksten slik at et enkeltvedtak om spesialundervisning kan sees på som en individuell opplæringsplan, og at den særskilte reguleringen av denne planen i gjeldende lov § 5-5 oppheves. I forslaget vil kravet om individuell opplæringsplan være oppfylt ved enkeltvedtaket.

Flertallet viser til at departementet foreslår å endre kravet om sakkyndig vurdering til at kravet skal gjelde når det er nødvendig for å opplyse saken og/eller når eleven/foreldrene ber om det.

Flertallet viser til at departementet foreslår å presisere i loven at skolen har et selvstendig ansvar for å ta opp spørsmålet om spesialundervisning.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til at det foreslås å fjerne kravet til sakkyndig vurdering ved spesialundervisning. Dette flertallet mener at elevenes rett til en individuell opplæringsplan, og

skolens plikt til å utarbeide en slik plan, er nært knyttet til at det skal foreligge en sakkyndig vurdering før det blir gjort vedtak om spesialundervisning. Den individuelle opplæringsplanen skal legges til grunn vurderingene i den sakkyndige utredningen. Dette flertallet viser til at den individuelle opplæringsplanen er "kontrakten" mellom skolen og eleven/foreldrene. Den skal legges til grunn for samarbeidet om den enkelte elev og gi grunnlag for organisering og evaluering av opplæringen. Tar en bort kravet om individuell opplæringsplan, vil det kunne svekke kontakten og samarbeidet mellom skole og hjem. Dette flertallet vil dessuten understreke at en individuell plan vil bidra til å gi foreldrene et godt grunnlag for å vurdere om det opplæringstilbudet som eleven får er tilfredsstillende og tilpasset elevens forutsetninger. Dette flertallet vil derfor ikke endre gjeldende lov hva angår spesialundervisning.

Dette flertallet viser til at det er store variasjoner mellom kommuner når det gjelder andelen elever om får spesialundervisning. Det er åpenbart ulik definisjon av hva som skal være grunnlaget for om en elev trenger spesialundervisning. Dette flertallet viser til at alle elever skal ha tilpasset opplæring. Det er derfor viktig at skolene greier å tilpasse opplæringen slik at andelen elever som trenger spesiell tilrettelegging, ikke viser så store variasjoner.

Dette flertallet har merket seg innspill fra Dysleksiforbundet, som tyder på at målet om å redusere spesialundervisningen blir tolket på forskjellige måter av kommunene. Dysleksiforbundet viser til erfaringer der elever blir fratatt spesialundervisning på bakgrunn av endrede retningslinjer fra skoleeier og på bakgrunn av generelt ønske om å redusere spesialundervisning. Dette flertallet vil understreke at det ikke kan aksepteres en utvikling der det er elever med ressurssterke foreldre som får den undervisning de har krav på, og der kommunenes økonomi avgjør omfanget av spesialundervisning.

Dette flertallet fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en grundig gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole, herunder en vurdering av ressursbruk og resultater samt det statlige støttesystemets organisering og virksomhet."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen uttalte:

"Komiteen er enig i at retten til spesialundervisning opprettholdes, samtidig som det må arbeides målrettet for å redusere bruken av den."

I denne forbindelse viser disse medlemmer til de tiltak som Stortinget sluttet seg til i ovenfor nevnte innstilling om Kultur for læring.

Disse medlemmer mener at lovbestemmelsen om rett til spesialundervisning har vært nødvendig for å ivareta elevenes rettssikkerhet. Disse medlemmer konstaterer at det ikke er politisk flertall for å endre reglene for saksbehandling i spesialundervisningen i tråd med departementets forslag. Disse medlemmer mener departementets forslag bygger på en ubeskåret rett til spesialundervisning, og at den enkelte elev skal få nødvendig tilgang på sakkyndig vurdering som kan bidra til å gi eleven den hjelp den trenger. Den individuelle opplæringsplanen sikres som et sentralt virkemiddel for å tilrettelegge opplæringen.

Disse medlemmer viser til at departementet foreslår en justering av saksbehandlingsreglene for spesialundervisning. Dels foreslås det en opprydding i regelverket slik at det blir mer oversiktlig og enklere å sette seg inn i, og dels ved å tydeliggjøre enkelte ting som er gjeldende rett også i dag. Disse medlemmer viser til at formålet er å styrke den enkeltes rettssikkerhet, og legge til rette for at den samlede kompetansen og utredningskapasiteten i skolen og PP-tjenesten kan bli brukt optimalt med sikte på best mulig tilpasset opplæring for alle elever. Disse medlemmer mener det er viktig å bidra til at PP-tjenesten får en god balanse mellom sakkyndighetsarbeid og systemrettet arbeid.

Disse medlemmer mener en negativ effekt av den komplekse saksbehandling i dag er at det kan ta lang tid før elevene får nødvendige tiltak. På den annen side sikrer reglene en kvalitativ god utredning og kvalifisering av enkeltvedtak og individuell opplæringsplan. Disse medlemmer mener også det er stort behov for et nærmere samarbeid mellom pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skolene, og at mer av tiden til PPT bør brukes til råd og veiledning i opplærings situasjonen.

Disse medlemmer viser til at det har vært foretatt flere utredninger av det spesialpedagogiske feltet de siste år, og Stortinget har vedtatt endringer i organisering og lovgivning. Disse medlemmer mener det i det videre arbeid med Kunnskapsløftet må arbeides intensivt for å få en mer tilpasset opplæring til den enkelte elev, og at spesialundervisningen brukes til å nå elever som ikke kan få utbytte av ordinær opplæring.

Disse medlemmer ber Regjeringen følge med i utviklingen i bruken av spesialundervisningen gjennom et aktivt tilsyn med skolene.

Disse medlemmer vil understreke målet om tilpasset opplæring for den enkelte elev. Den tilpassede opplæringen må i større grad ta utgangspunkt i og bygge opp om det elevene mestrer. Det er samti-

dig viktig å målrette ressursene og tiltakene mot de som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring. Det er stor debatt om tiltakene gir den ønskede effekt, og det er viktig å unngå eventuell feilforbruk og overforbruk av spesialundervisning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til at forslagene etter Fremskrittspartiets mening svekker elevenes og foreldrenes rettssikkerhet.

Disse medlemmer peker på at bruk av spesialundervisning er omfattende i norsk skole. Disse medlemmer viser videre til flertallsmerknader i Budsjett-innst. S. nr.12 (2002-2003) der flertallet bestående av representanter fra partiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ba om at Regjeringen skulle komme tilbake til Stortinget med en bred gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole.

I Innst. S. nr. 161 (2003-2004) som omhandler St.meld. nr. 14 (2003-2004) Om opplæringstilbud for hørselshemmede, sier komiteen at den ser meldingen

"(...) som departementets svar i forhold til hørselssektoren innenfor det statlige pedagogiske støtte-systemet, og regner med at hele det spesialpedagogiske felt vil bli vurdert i stortingsmeldingen om kvalitetsarbeidet i grunnskolen og videregående skole."

Etter disse medlemmers vurdering er dette ikke gjort i St.meld. nr. 30 (2003-2004) Kultur for læring. Disse medlemmer mener derfor at det igjen er grunn til å etterlyse en gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole.

2.6 Endring av retten til videregående opplæring for ungdom

Komiteen viser til at departementet foreslår at elevene kan ta ut retten til videregående opplæring innen utgangen av det året de fyller 24. Samtidig videreføres dagens regler om at påbegynt opplæring må fullføres innen fem (seks) år. Komiteen har merket seg at departementet foreslår å gjøre regelverket mer fleksibelt slik at retten til å få videregående opplæring blir utvidet. Komiteen viser videre til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen skriver:

"Komiteen mener det er behov for å vurdere en ny innretning av politikken for i større grad å nå bransjer og personer med lav formell utdanning. Komiteen forutsetter at departementet vil vurdere ulike løsninger for å stimulere til kompetanseheving, bl.a. stimulere voksne til å ta videregående utdanning, i forbindelse med utarbeidelse av strategiplanen."

Komiteen slutter seg til forslaget om å utvide retten til videregående opplæring for ungdom til å

gjelde frem til utgangen av det året vedkommende fyller 24 år.

Komiteen fremmer i tillegg følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om å innføre en generell rett til videregående opplæring uavhengig av alder."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til at videregående opplæring er en forutsetning for - og en inngang til - et aktivt yrkes- og samfunnsliv. Disse medlemmer mener derfor at det er et stort politisk ansvar å legge til rette for at alle får tilbud om og gjennomfører en 13-årig grunnopplæring.

Disse medlemmer ser positivt på at Regjeringen foreslår å utvide retten til videregående opplæring og å gjøre regelverket mer fleksibelt. Dette vil kunne bidra til en bredere rekruttering og sørge for bedre gjennomføring og mindre bortvalg i den videregående opplæringen. Disse medlemmer mener en utvidelse av dagens rett til videregående opplæring må favne alle, og ikke kun utvalgte aldersgrupper.

Disse medlemmer viser til at alle som har fullført grunnskolen har rett til videregående opplæring. Ungdom modnes ulikt og utdanningsbehovene kan melde seg til ulik tid, og endres, gjennom livet. Disse medlemmer mener det er av stor betydning å forme et utdanningssystem som tar hensyn til dette. Dersom flere kan begynne på videregående opplæring når motivasjonen er størst, vil både den enkelte og samfunnet kunne få større utbytte av utdanningen. Den enkelte vil erfare større valgmuligheter, samtidig som flere av dem som begynner på videregående utdanning også fullfører opplæringen.

Disse medlemmer viser til at fylkeskommunene har et lovfestet ansvar for å tilby videregående opplæring for voksne som mangler dette. Kompetansereformen handler blant annet om at alle voksne som ikke har fullført videregående opplæring, skal få en mulighet til å fullføre slik opplæring. Disse medlemmer har merket seg at retten til videregående opplæring ikke er reell for alle. Videre viser disse medlemmer også til at mange voksne avvises i opptaket til videregående opplæring og at mange fylkeskommuner utsetter å gi voksne den opplæringen de har krav på, som oftest på grunn av dårlig økonomi. Disse medlemmer mener at dette er alvorlig, og viser til Regjeringens systematiske kutt i etter- og videreutdanning for voksne i sin regjeringperiode. Disse medlemmer mener at Regjeringen her må sørge for at videregående opplæring blir reell for alle.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at antall grunnkurs vil bli redusert. Disse medlemmer mener at når man nesten halverer antall grunnkurs, så må alle elevene få rett til sitt førstevalg.

Disse medlemmer viser til forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. S. nr. 268 (2003- 2004):

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endring av opplæringsloven § 3-1 slik at en søker får rett til sitt førstevalg av grunnkurs."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til sine merknader i Innst. S. nr. 268 (2003-2004) om St.meld. nr. 30 (2003-2004) angående generell rett for alle født etter 1978 til videregående opplæring. Dette medlem understreker igjen at Fremskrittspartiet mener det er riktig med en likebehandling av alle utdanningsøkende som mangler deler av grunnopplæringen, og ser fortsatt en slik ordning som nødvendig også for å sikre et godt utdannings- og kompetansenivå i befolkningen. Disse medlemmer viser også til Kvalitetsutvalgets enstemmige anbefaling om en stykkprisbasert finansiering av grunnopplæringen for voksne. Også disse medlemmer anbefaler en slik finansieringsmodell og viser til tidligere forslag om dette.

Tiltak for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, deler Regjeringens ønske om å øke rekrutteringen av innvandrere til videregående opplæring og høyere utdanning. Flertallet ser det som positivt at departementet har vurdert tiltak for å øke rekrutteringen i disse gruppene. Flertallet konstaterer at det har kommet relevante argumenter mot forslagene i høringsrunden, herunder at forslaget kunne medføre større sjanse for "drop outs" i videregående skole. På denne bakgrunn er det ikke fremmet nye lovforslag. Flertallet tar dette til etterretning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen har merket seg at departementet i høringsutkastet har foreslått et tillegg til opplæringsloven § 3-1 som gjelder rett til videregående opplæring. Forslaget inneholdt en særskilt rett til inntak til videregående opplæring for ungdom som er over opplæringspliktig alder, og som ikke fylte vilkårene om fullført grunnskole eller tilsvarende opplæring. Disse medlemmer har merket seg at siktemålet med forslaget var å øke rekruttering av personer med inn-

vandrerbakgrunn. Disse medlemmer har merket seg at det er et stort flertall av høringsinstansene som enten går imot forslaget eller som støtter det under bestemte forutsetninger. Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet avviser særbehandling som forslagets innhold og intensjon legger opp til. Disse medlemmer er derfor fornøyd med at forslaget i høringsutkastet ikke opprettholdes.

2.7 Ansvar for kompetanseutvikling

Komiteen viser til at departementet foreslår å klargjøre at skoleeierne har plikt til å sørge for tilstrekkelig og kontinuerlig kompetanseutvikling, og støtter forslaget. Komiteen viser til Innst. S. nr. 268 (2003-2004) der komiteen skriver:

"Komiteen viser til behovet for å utvikle skoler som lærende organisasjoner. Komiteen vil understreke at det kun kan gjøres ved at skoleeiere og skolene selv tar ansvar. Komiteen mener derfor at det er skoleeier som skal utforme lokale planer for kompetanseutviklingstiltakene i kommunene og fylkeskommunene. Slike lokale planer legges til grunn for utforming av nasjonale tiltak. Komiteen mener derfor et det er skoleeier som skal prioriterere og vedta kompetanseutviklingstiltakene."

og

"Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at også faglig fornyelse for lærere underveis i lærergjerningen er viktig for at de skal bli værende i skolen. Derfor er det viktig å gi rom for den enkelte lærers behov for fornyelse, og ikke ensidig legge vekt på skoleeiers behov."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen er enig i at skoleeiers ansvar også for kompetanseutvikling i egne virksomheter bør komme tydelig frem i opplæringslov og friskolelov. Disse medlemmer peker likevel på at ansvar for kompetanseutvikling også følger av et generelt ansvar hos skoleeier for kvalitetsutvikling og kvalitetsdokumentasjon. Disse medlemmer understreker at finansieringen av kompetanseutviklingen etter Fremskrittspartiets syn er et statlig ansvar. Disse medlemmer viser til Kompetanseløftet og den satsing som legges inn fra statlig hold. Fremskrittspartiet mener en slik statlig finansiering må videreføres som nasjonal sikring av kvalitet i skolen. Fremskrittspartiet mener en generell finansiering av kompetanseutvikling bør legges inn i et direkte statlig stykkprisbasert system og viser til sine tidligere forslag om innføring av slik finansieringsordning for hele grunnopplæringen.

2.8 Åremålstilsetting av rektorer

Komiteen viser til at departementet foreslår at rektorer kan tilsettes enten i faste stillinger eller i åre-

målsstillinger etter hva som blir sett som formålstjenlig. Komiteen viser til at rektors ansvar kan sammenlignes med ansvaret til de øverste lederne av virksomheter i mange kommuner og med ansvaret til ledere i private virksomheter.

Komiteen slutter seg til proposisjonen.

2.9 Friere skolevalg og skoletilbud i videregående opplæring

Komiteen viser til at departementet foreslår en endring i dagens forskriftshjemmel, slik at departementet på et senere tidspunkt eventuelt kan komme tilbake med forslag til endring av grunnlaget for forskriften til opplæringsloven i retning av friere skolevalg og skoletilbud i den videregående opplæring. Komiteen har merket seg at en slik endring vil bli gjenstand for ny høring i eget høringsbrev.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, slutter seg til lovforslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til flere forskningsrapporter som tar for seg virkningen av fritt skolevalg i Oslo. Disse medlemmer viser til at Læringslabens Rapport 68/2000 "Fritt skolevalg eller kulturell reproduksjon?" konkluderer med at regionsbasert inntak - det vil si inntaksordningen i Oslo før det frie skolevalget ble innført i 1997 - ikke førte til at flere fikk sitt førstevalg innfridd sammenliknet med fritt skolevalg. Rapporten slår videre fast at elevenes karakterutvikling var avhengig av hvor i byen eleven bodde, samt foreldrenes utdanningsnivå, tilbakemelding og oppfølging av barnas skoleprestasjoner. Disse forholdene synes å være viktigere enn hvilket inntakssystem som gjaldt og hvilken status skolen hadde.

Disse medlemmer vil videre vise til rapporten "Ulikhet i Osloskolen: rekruttering og segregering" fra Sosiologisk institutt, UiO, presentert i Tidsskrift for ungdomsforskning 5/2005. Der er konklusjonene at den geografiske segregeringen har avtatt i Oslo det siste tiåret. Osloelever fra østkanten går oftere på samme skole som elever fra vestkanten nå enn tidligere. Denne trenden synes å ha startet allerede før 1997, da det frie skolevalget ble innført. Rapporten slår også fast at det ikke er noen parallell tendens i retning av verken økende eller avtagende sosial segregering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker ikke å endre dagens for-

skriftshjemmel vedrørende friere skolevalg og skoletilbud i den videregående skolen.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 121 (2003-2004) om forslag fra Fremskrittspartiet om innføring av elevers rett til fritt skolevalg på videregående skole, der komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, uttalte:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at det i dag er fylkeskommunen som avgjør reglene for inntak.

Flertallet mener at fylkeskommunen som skoleeier er den som fortsatt bør avgjøre dette. Flertallet viser til at geografiske forskjeller, ulik skolestruktur og behov for skoleskyss i de ulike fylkene tilsier at det ikke vil være formålstjenlig med lovendringer som innebærer at skoleeier fratras rett til å vedta egen inntaksordning."

Disse medlemmer viser til at forslaget vil svekke det kommunale selvstyret. Å overlate til Regjeringen å gi regler om betaling på tvers av fylkesgrensene innebærer en sentralisering der en fratar fylkeskommunene retten til å bestemme egne inntaksregler. Dette setter, slik disse medlemmer ser det, forslaget begrunnelse om økt frihet i et underlig lys. Disse medlemmer mener at karakterbaserte inntaksregler ikke vil føre til større frihet, verken for elevene eller fylkeskommunene. Erfaringene fra Oslo viser at det vil føre til økt grad av konkurranse mellom skoler og elever og gi de fleste elever et mer snevert og segregert utdanningstilbud. Disse medlemmer vil dessuten understreke at forskrifter om betaling på tvers av fylkesgrenser vil undergrave fylkeskommunens mulighet til å utøve lokal myndighet over eget utdanningstilbud. Forslaget representerer, etter disse medlemmers oppfatning, en klar forringelse og ikke fornyelse av det videregående opplæringstilbudet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen merket seg de signalene som departementet ga i St.meld. nr. 30 (2003-2004) om fritt skolevalg innen eget fylke og utvidet skolevalg utenfor eget fylke, som viktige signal om videre fremrykning mot fritt nasjonalt skolevalg for alle elever. Disse medlemmer mener oppfølgingen gjennom proposisjonen er skuffende for elever og foreldre når den endring som legges inn i § 13-3 tredje ledd kun blir en antydning om hva som kanskje kan komme gjennom forskrifter, og der mulig omfang og innhold blir begrenset av beskrivelser som "i rimelig grad" og "kan pålegge". En slik skjønnsmessig ramme vil kunne gi svært ulike utslag for den enkelte elev i valg av utdanningsløp. Disse medlemmer understreker at etter Fremskrittspartiets mening er dette både en

uheldig og negativ utvikling innenfor videregående opplæringstilbud til norsk utdanningsøkende ungdom. Disse medlemmer minner igjen om at for Norge må god utdanning på egen arbeidskraft være et sentralt virkemiddel for å sikre nødvendig utviklingskraft i nasjonal verdiskaping. For å sikre god utdanning må landet ha et nasjonalt skolesystem som er blant verdens beste. Etter Fremskrittspartiets mening bør det omfatte fritt nasjonalt skolevalg og elevbasert statlig finansiering. Etter Fremskrittspartiets oppfatning er det minst viktige i denne saken å beskytte fylkeskommunens skolemonopol. Det viktige er å sørge for kvalitet og mangfold i opplæringstilbudet, og fritt skolevalg ut over fylkesgrensene vil etter Fremskrittspartiets mening være et viktig tiltak for å sikre dette. Innføring av et system med fritt nasjonalt skolevalg må etter Fremskrittspartiets vurdering skje gjennom lovendring og ikke gjennom skisser og finansieringsalternativ knyttet til vurdering og innføring av forskrifter.

Disse medlemmer viser også til at nåværende ordning med landslinjer og landsdekkende tilbud er omtalt i saken. Disse medlemmer har særlig merket seg at landslinjetilbudet er kort omtalt, og at departementet vil komme tilbake til alternativ til statlig øremerket tilskudd og konsekvenser av ulike alternativ i egen sak. Disse medlemmer viser til budsjettavtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene innenfor komiteens område i budsjettet for 2005 som omtaler slik sak for å avklare fremtidig plassering og finansiering av landslinjene i utdanningstilbudet. Disse medlemmer regner med at departementets omtalte sak er en oppfølging av budsjettavtalen med Fremskrittspartiet, men peker på at sen oppfølging av avtalen også går ut over landslinjenes nåværende og kommende elever samt skolens ansatte. Inntil en slik sak er fremmet, forutsetter Fremskrittspartiet at øremerket statlig tilskudd til landslinjer videreføres på et nivå som tilsvarer 140 mill. kroner på 2003-nivå.

Disse medlemmer mener det snarest må legges frem egen sak om gjennomføring av fritt nasjonalt skolevalg innenfor videregående opplæring og at denne saken også må omfatte landslinjer og landsdekkende tilbud, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om fritt nasjonalt skolevalg innenfor videregående opplæring, inklusiv landslinjer og landsdekkende tilbud basert på statlig stykkprisfinansiering."

2.10 Skolemiljøutvalg

Komiteen viser til at departementet foreslår at det skal opprettes skolemiljøutvalg ved alle skoler. Skolemiljøutvalget kan settes sammen av samar-

beidsutvalget og tilleggsrepresentanter for elevene og foreldrene. Komiteen har merket seg elever og foreldre i grunnskolen skal være i flertall i spørsmål knyttet til skolemiljøet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, slutter seg til forslaget til endring av opplæringsloven.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, viser til at friskoler har lovbestemmelser om eget styre med foreldrevalgt og elevvalgt representant. Disse har sammen med øvrig styre ansvar for at offentlige krav og forutsetninger - herunder bestemmelser om skolemiljø - blir oppfylt. Dette flertallet er derfor enig i at frittstående skoler ikke gjennom friskoleloven pålegges krav om eget skolemiljøutvalg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil understreke at krav om skolemiljøutvalg også skal omfatte friskolene, og foreslår at bestemmelsen om et eget skolemiljøutvalg tas inn i friskoleloven.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I friskoleloven skal ny § 5-5 og ny § 5-6 lyde:

§ 5-5 Skolemiljøutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldrerådet, dei tilsette, skoleleiinga og kommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra til saman er i fleirtal.

Styret kan sjølv vere skolemiljøutval. Når styret fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei samla får fleirtal.

Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av lovfesta teieplikt blir behandla i skolemiljøutvalet. Når elevane ikkje er til stades, skal foreldrerepresentantane ha dobbeltstemme tilsvarande bortfallet av elevrepresentantane sine stemmer, eller talet på foreldrerepresentantar aukast tilsvarande.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

§ 5-6 Skolemiljøutval ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane er i fleirtal.

Styret kan sjølv vere skolemiljøutval. Når styret fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette og elevane tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen konstaterer at departementet har brukt svært lang tid for å få på plass bestemmelsene om skolemiljøutvalg. Disse medlemmer viser til at manglende oppfølging av denne saken flere ganger og på ulike måter er påtalt fra Stortinget. Disse medlemmer støtter forslag til bestemmelser i ny § 11-1a skolemiljøutvalg i grunnskoler.

Disse medlemmer understreker at brukerflertall må sikres i skolemiljøutvalg i hele grunnopplæringen. Fremskrittspartiet vil derfor ha foreldrerepresentanter også i skolemiljøutvalg for videregående skoler. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"I opplæringsloven skal ny § 11-5a lyde:

§ 11-5 a Skolemiljøutval ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldra, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra er i fleirtal.

Skoleutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når skoleutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a."

Disse medlemmer ser imidlertid opprettelsen av skolemiljøutvalg med foreldrerepresentasjon som et viktig skritt i retning av forbedret og økt foreldreinnflytelse og innføring av foreldrestyring i offentlige skole. Dette medlem viser til at Frem-

skrittspartiet gjennom lovverket vil sikre driftsstyrer på alle offentlige skoler med foreldrevalgte representanter i flertall.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om lovbestemt driftsstyre på alle offentlige skoler og slik at foreldrevalgte representanter har flertall."

2.11 Politiattest for personer som skal tilsettes i videregående skole

Komiteen viser til at departementet foreslår å innføre krav om politiattest for de som skal tilsettes i videregående skole. Komiteen har merket seg at attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller domfelt for seksuelle overgrep.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til departementets forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen, viser til mindretallsmerknad i Innst. O. nr. 82 (2003-2004), der det ble uttalt:

"Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og representanten Simonsen viser til at opplæringsloven krever at alle som skal ansettes i barnehage og grunnskole, må fremlegge politiattest. Det er etter disse medlemmers oppfatning i utgangspunktet ikke riktig å ha ulike bestemmelser i opplæringsloven når det gjelder arbeidssøkere til grunnskole og søkere til videregående skole. Alle skoleelever bør ha samme beskyttelse mot eventuelle overgrep.

Disse medlemmer er enige i at personer som er straffedømt for seksuelle overgrep mot barn og unge, ikke skal arbeide i skolen. Dagens regelverk gir etter disse medlemmers vurdering ikke skoleeier tilstrekkelige styringsmuligheter til å hindre at denne type straffedømte ansettes i videregående skole."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til merknader i Innst. O. nr. 82 (2003-2004) der partiet gikk inn for at det i en politiattest skal framkomme om en person er domfelt for seksuelle overgrep. Disse medlemmer er av den oppfatning at det bør være parallellitet mellom kravene til politiattest for søkere til stillinger i grunnskolen og i den videregående skolen, og støtter derfor forslaget i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen er tilfreds med departementets forslag. Disse medlemmer viser til at forslaget som nå

fremmes, har sin bakgrunn i Innst. O. nr. 82 (2003-2004) og Dokument nr. 8:26 (2003-2004) fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Ursula Evje, Karin S. Woldseth og Jan Arild Ellingsen fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer er særlig fornøyd med at departementet nå fremmer forslag tilsvarende Fremskrittspartiets forslag, der politiattest skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep mot barn. På bakgrunn av departementets tidligere fullstendige avvisning av forslaget i Dokument nr. 8:26 (2003-2004) er dette spesielt gledelig. Disse medlemmer har merket seg at departementet har avveid det fremlagte forslaget i forhold til EMK art. 8 om retten til privatliv, vurdering av om siktelse eller tiltale skal vises i attesten og vurdering av ansettelsesforbud. Disse medlemmer har merket seg departementets samlede vurdering som altså vektlegger den rett også barn i videregående skole må og skal ha til beskyttelse, og at innføring av en bestemmelse som foreslått vil bidra til økt sikkerhet for elevene. Disse medlemmer mener at bestemmelsene vedrørende ansettelse må være like og like strenge for hele grunnopplæringen, og fremmer derfor følgende forslag:

I opplæringsloven skal § 10-9 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i videregående skole, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommende er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep. Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot barn, kan ikkje bli tilsette i grunnskolen."

Disse medlemmer peker på at en slik rett og en slik beskyttelse også bør gjelde i forhold til de som er ansatt i skolen. Skulle det inntreffe situasjoner der ansatte blir siktet eller tiltalt for seksuelle overgrep, legger disse medlemmer til grunn at vedkommende straks fjernes fra all kontakt med skolens elever. Slik disse medlemmer ser det må de samme forhold i favør av elevene gjelde overfor de som er ansatt, og ikke bare i forhold til de som ønsker å bli ansatt. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"§ 10-9 nytt fjerde ledd skal lyde:

Personar som arbeider i grunnskolen og i vidaregåande skole, og som vert sikta eller tiltala for seksuelle overgrep, kan ikkje utføre arbeid som medfører kontakt med elevar ved skolen. Personar som vert dømde for seksuelle overgrep, skal seiast opp frå stillinga si."

Disse medlemmer understreker at de samme krav må gjelde i frittstående skoler, og fremmer derfor følgende forslag:

"I friskoleloven skal § 4-3 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i ein vidaregåande skole godkjend etter lova her, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep. Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot barn, kan ikkje bli tilsette i grunnskolen.

Nytt fjerde ledd skal lyde:

Personar som arbeider i grunnskolen og i vidaregåande skole godkjend etter lova her, og som vert sikta eller tiltala for seksuelle overgrep, kan ikkje utføre arbeid som medfører kontakt med elevar ved skolen. Personar som vert dømde for seksuelle overgrep, skal seiast opp frå stillinga si."

Nåværende tredje ledd blir femte ledd."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i Innst. O. nr. 82 (2003-2004) samt mindretallets forslag til vedtak. Disse medlemmer understreket at det skal framgå av politiattesten om vedkommende er dømt for seksuelle overgrep. Disse medlemmer er derfor uenige med forslaget til nytt tredje ledd i hhv. § 10-9 i opplæringsloven og § 4-3 i friskoleloven.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"I opplæringsloven skal § 10-9 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er dømd for seksuelle overgrep."

"I friskoleloven skal § 4-3 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole godkjend etter lova her, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er dømd for seksuelle overgrep."

2.12 Forslag om andre endringer

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen slutter seg i denne omgang til forslag om en tilføydelse i friskoleloven av § 6A-8 for å rette opp feil i forhold til bestemmelser i § 6-2. Disse medlemmer vil likevel peke på at punkt b) omhandler leieutgifter og andre utgifter på en måte som etter disse medlemmers syn kan virke - eller tolkes som - begrensninger i rammene for regulær skoledrift som kommer elevene til gode. Etter disse medlemmers syn kan formuleringen derved virke stikk imot sin gode hensikt. I tillegg kan formuleringen gi en driftsmessig/skolemessig begrensning som ikke

på tilsvarende måte direkte pålegges offentlig skoledrift. Etter disse medlemmers syn er det ingen automatisk sikring av at alle disposisjoner fattet av eier og/eller ledelse i offentlig eiet skole medfører at offentlige tilskudd kommer elevene til gode. Tvert imot vil disse medlemmer peke på at det er frittstående skoler som gjennom foreldrerepresentasjon i sine styrende organer gir elever og foreldre en sikring for at offentlige midler og innbetalte skolepenger kommer elevene til gode. Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem ny sak med formuleringer av friskolelovens § 6-2b og § 6A-8 første ledd som forhindrer at friskoler pålegges begrensninger i driften som offentlige skoler ikke rammes av."

Disse medlemmer har merket seg at ILO-konvensjon nr. 195 på denne måten er gjort kjent for lovgivende myndighet og har merket seg departementets vurdering. Disse medlemmer understreker at Fremskrittspartiet forutsetter at nasjonal politikk fortsatt utformes av norske myndigheter og at lovverk som skal gjelde i Norge, fortsatt skal utformes og/eller godkjennes av norsk lovgivende myndighet.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

I friskoleloven skal ny § 5-5 og ny § 5-6 lyde:

§ 5-5 Skolemiljøutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldrerådet, dei tilsette, skoleleiinga og kommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra til saman er i fleirtal.

Styret kan sjølv vere skolemiljøutval. Når styret fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnast tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei samla får fleirtal.

Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av lovfesta tieplikt blir behandla i skolemiljøutvalet. Når elevane ikkje er til stades, skal foreldrerepresentantane ha dobbeltstemme tilsvarande bortfallet av elevrepresentantane sine stemmer, eller talet på foreldrerepresentantar aukast tilsvarande.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har

rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

§ 5-6 Skolemiljøutval ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane er i fleirtal.

Styret kan sjølv vere skolemiljøutval. Når styret fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette og elevane tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a."

Forslag fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om fritt nasjonalt skolevalg innenfor vidaregåande opplæring, inklusiv landslinjer og landsdekkende tilbud basert på statlig stykkprisfinansiering.

Forslag 3

I opplæringsloven skal ny § 11-5a lyde:

§ 11-5 a Skolemiljøutval ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldra, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra er i fleirtal.

Skoleutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når skoleutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnst ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om lovbestemt driftsstyre på alle offentlige skoler og slik at foreldrevalgte representantar har flertall.

Forslag 5

I opplæringsloven skal § 10-9 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep. Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot barn, kan ikkje bli tilsette i grunnskolen.

Nytt fjerde ledd skal lyde:

Personar som arbeider i grunnskolen og i vidaregåande skole, og som vert sikta eller tiltala for seksuelle overgrep, kan ikkje utføre arbeid som medfører kontakt med elevar ved skolen. Personar som vert dømde for seksuelle overgrep, skal seiast opp frå stillinga si.

Forslag 6

I friskoleloven skal § 4-3 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i ein vidaregåande skole godkjend etter lova her, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep. Personar som er dømde for seksuelle overgrep mot barn, kan ikkje bli tilsette i grunnskolen.

Nytt fjerde ledd skal lyde:

Personar som arbeider i grunnskolen og i vidaregåande skole godkjend etter lova her, og som vert sikta eller tiltala for seksuelle overgrep, kan ikkje utføre arbeid som medfører kontakt med elevar ved skolen. Personar som vert dømde for seksuelle overgrep, skal seiast opp frå stillinga si.

Nåværende tredje ledd blir femte ledd.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge frem ny sak med formuleringer av friskolelovens § 6-2b og § 6A-8 første ledd som forhindrer at friskoler pålegges begrensninger i driften som offentlige skoler ikke rammes av.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 8

I opplæringsloven skal § 10-9 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er dømd for seksuelle overgrep.

Forslag 9

I friskoleloven skal § 4-3 nytt tredje ledd lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole godkjend etter lova her, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er dømd for seksuelle overgrep.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Vedtak til lov

om endringar i opplæringslova og friskolelova

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa blir det gjort følgjande endringar:

§ 2-3 nytt andre ledd skal lyde:

Grunnskolen er delt i eit barnetrinn og eit ungdomstrinn. Barnetrinnet omfattar 1.-7. årstrinn og ungdomstrinnet omfattar 8.-10. årstrinn.

Noverande andre til fjerde ledd blir tredje til femte ledd.

§ 2-3 tredje ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om fag, om mål for opplæringa, om omfanget av opplæringa i faga og om gjennomføringa av opplæringa. Departementet gir forskrifter om vurdering av elevar og privatistar og om klage på vurderinga, om eksamen og om dokumentasjon.

§ 2-3 fjerde ledd skal lyde:

Elevene skal vere aktivt med i opplæringa. Undervisningspersonalet skal tilretteleggje og gjennomføre opplæringa i samsvar med læreplanar gitt etter lova her. Rektor skal organisere skolen i samsvar med første leddet og forskrifter etter tredje leddet og i samsvar med § 1-2 og forskrifter etter § 1-3.

§ 2-4 fjerde ledd skal lyde:

Eleven skal etter skriftleg melding frå foreldre få fritak frå dei delar av undervisninga ved den enkelte skolen som dei ut frå eigen religion eller eige livssyn opplever som utøving av annan religion eller tilslutning til anna livssyn. Dette kan m.a. vere religiøse aktivitetar i eller utanfor klasserommet. Skolen skal ved melding om fritak, så langt det er råd og særleg på 1.-4. årstrinn, søkje å finne løysingar ved å leggje til rette for differensiert undervisning innanfor læreplanen.

§ 3-1 tredje ledd skal lyde:

Heile retten må normalt takast ut i løpet av ein samanhengande periode på fem år, eller seks år når

opplæringa heilt eller delvis blir gitt i lærebedrift, og innan utgangen av det året vedkommande fyller 24 år. Fylkeskommunen kan etter søknad gi eleven, lærlingen eller lære kandidaten løyve til utsetjing eller avbrot i opplæringa utan at retten tek slutt. Departementet gir forskrifter om kva forhold som skal gi rett til utsetjing eller avbrot.

§ 3-1 sjette ledd skal lyde:

Søkjarar har rett til inntak til eitt av tre alternative utdanningsprogram på vidaregåande trinn 1 som dei har søkt på, og til to års vidaregåande opplæring innanfor utdanningsprogrammet. Søkjarar som etter kapittel 5 i lova har rett til spesialundervisning, og som på grunnlag av sakkunnig vurdering har særlege behov for eit særskilt utdanningsprogram på vidaregåande trinn 1, har rett til inntak til dette utdanningsprogrammet etter forskrift fastsett av departementet.

§ 3-3 andre ledd skal lyde:

Opplæringa i skole skal omfatte vidaregåande trinn 1, vidaregåande trinn 2 og vidaregåande trinn 3. Kwart trinn skal normalt ha lengd som eitt skoleår.

§ 3-4 første ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter om trinn og programområde, om fag, om mål for opplæringa, om omfanget av opplæringa i faga og om gjennomføringa av opplæringa. Departementet gir forskrifter om vurdering av elevar, lærlingar, lære kandidatar, privatistar og praksiskandidatar, om klage på vurderinga, om eksamen, om fag- og sveineprøve og om dokumentasjon. Departementet gir forskrifter om godskrivning av tidlegare gjennomgådd opplæring eller praksis.

§ 3-6 første ledd skal lyde:

Fylkeskommunen skal ha ei oppfølgingsteneste for ungdom som har rett til opplæring etter § 3-1, og som ikkje er i opplæring eller i arbeid. Tenesta gjeld til og med det året dei fyller 21 år. Tenesta omfattar også ungdom som har tapt opplæringsretten etter § 3-8 eller § 4-6.

§ 3-8 andre ledd skal lyde:

Når ein elev vedvarande har vist ei framferd som i alvorleg grad går ut over orden og arbeidsro på skolen, eller når ein elev alvorleg forsømmer pliktene sine, kan eleven visast bort for resten av skoleåret. I samband med eit vedtak om bortvising for resten av skoleåret kan fylkeskommunen også vedta at eleven skal miste retten til vidaregåande opplæring etter § 3-1. Fylkeskommunen kan ikkje overlata til eit organ på skolen å treffe vedtak etter leddet her om bortvising eller tap av retten til vidaregåande opplæring.

§ 3-9 tredje ledd skal lyde:

Retten til opplæring i og på teiknspråk etter andre leddet er avgrensa til dei *utdanningsprogramma og programområda* desse skolane gir tilbod på. Delar av dette opplæringstilbodet kan givast med tolk.

§ 4-4 første ledd skal lyde:

Opplæringa av lærlingen og lærekandidaten skal skje i samsvar med den fastsette læreplanen. Dersom lærekandidaten har krav på spesialundervisning etter kapittel 5, skal det utarbeidast *individuell opplæringsplan, jf. § 5-5 første leddet*. Lærlingen og lærekandidaten skal få fri til å gjennomføre teoriopplæringa utanfor lærebedrifta. For fag med teorikrav ut over *vidaregåande trinn 1 og vidaregåande trinn 2* må lærebedrifta dekkje kostnadene for tilleggsopplæringa.

Kapittel 5 overskrifta skal lyde:

Kapittel 5 Spesialundervisning

§ 6-3 andre ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om at visse skolar skal tilby opplæring i eller på samisk eller i særskilde samiske fag i den vidaregåande opplæringa *innanfor visse kurs eller for visse grupper*. Fylkeskommunen kan også elles tilby slik opplæring.

§ 9-1 andre ledd skal lyde:

Opplæringa i skolen skal leiast av rektorar. Rektorane skal halde seg fortrulege med den daglege verksemda i skolane og arbeide for å vidareutvikle verksemda. Den som skal tilsetjast som rektor, må ha pedagogisk kompetanse og nødvendige leiareiskapar. *Rektorar kan tilsetjast på åremål*.

§ 9-4 andre ledd skal lyde:

Norske lærebøker som blir brukte i skolen, skal vere i samsvar med læreboknormalen slik denne er fastsett i forskrifter med heimel i lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste. Med lærebøker er her meint alle trykte læremiddel som elevane regelmessig bruker for å nå vesentlege delar av *kompetansemåla i eit fag*.

§ 9a-6 første ledd skal lyde:

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, *skolemiljøutvalet* og dessutan elevrådet og foreldrerådet skal haldast løpande underretta om alle tilhøve - deriblant hendingar, planar og vedtak - som har vesentleg betydning for skolemiljøet. Råda og utvala har på førespurnad rett til å få framlagt dokumentasjon for det systematiske helse-, miljø- og tryggleiksarbeidet ved skolen.

§ 10-8 skal lyde:

§ 10-8 Kompetanseutvikling

Skoleeigaren har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i verksemda. Skoleeigaren skal ha eit system som gir undervisningspersonale, skoleleiarar og personale med særoppgåver i skoleverket høve til nødvendig kompetanseutvikling, med sikte på å fornye og utvide den faglege og pedagogiske kunnskapen og å halde seg orienterte om og vere på høgde med utviklinga i skolen og samfunnet.

§ 10-9 nytt tredje ledd skal lyde:

Den som skal tilsetjast i vidaregåande skole, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkommande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep.

§ 10-9 noverande tredje ledd blir fjerde ledd.

Ny § 11-1a skal lyde:

§ 11-1a Skolemiljøutval ved grunnskolar

Ved kvar grunnskole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, foreldrerådet, dei tilsette, skoleleiinga og kommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane og foreldra til saman er i fleirtal.

Samarbeidsutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når samarbeidsutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det oppnemnast tilleggsrepresentantar for elevane og foreldra, slik at dei samla får fleirtal.

Elevrepresentantane skal ikkje vere til stades når saker som er omfatta av lovfesta teieplikt blir behandla i skolemiljøutvalet. Når elevane ikkje er til stades, skal foredrerepresentantane ha dobbeltstemme tilsvarande bortfallet av elevrepresentantane sine stemmer, eller talet på foredrerepresentantar aukast tilsvarande.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette, elevane og foreldra tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

Ny § 11-5a skal lyde:

§ 11-5a Skolemiljøutval ved vidaregåande skolar

Ved kvar vidaregåande skole skal det vere eit skolemiljøutval. I skolemiljøutvalet skal elevane, dei tilsette, skoleleiinga og fylkeskommunen vere representerte. Skolemiljøutvalet skal vere sett saman slik at representantane for elevane er i fleirtal.

Skoleutvalet kan sjølv vere skolemiljøutval. Når skoleutvalet fungerer som skolemiljøutval, må det

oppnemnast ein eller fleire tilleggsrepresentantar for elevane, slik at dei får fleirtal.

Skolemiljøutvalet skal medverke til at skolen, dei tilsette og elevane tek aktivt del i arbeidet for å skape eit godt skolemiljø. Skolemiljøutvalet har rett til å uttale seg i alle saker som gjeld skolemiljøet, jf. kapittel 9a.

§ 13-3 tredje ledd skal lyde:

Departementet gir forskrifter eller pålegg i enkelttilfelle om kven som skal reknast som busett i fylkeskommunen. Departementet kan gi forskrifter om at heimfylket i rimeleg grad har ansvaret for å refundere utgifter i samband med vidaregåande opplæring i eit anna fylke. Departementet kan påleggje fylkeskommunen å setje i gang vidaregåande opplærings-tilbod som omfattar søkjarar frå andre fylke.

§ 13-4 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrifter om heimreiser, reisefølgje og opphald for dei som må innlosjerast for å få hjelp eller opplæring etter denne lova, dessutan forskrifter om skoleskyss, skyssgodtgjersle og heimfylket sitt ansvar for å refundere utgifter til skyss i samband med vidaregåande opplæring i eit anna fylke.

§ 15-2 skal lyde:

Departementet er klageinstans for enkeltvedtak i grunnskolen og for enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder etter § 5-7. For enkeltvedtak i personalsaker gjeld likevel reglane om klageinstans i § 28 i forvaltningslova.

Departementet er klageinstans for enkeltvedtak om inntak og spesialundervisning i den vidaregåande opplæringa, enkeltvedtak om tap av retten til vidaregåande opplæring etter § 3-8 og § 4-6, enkeltvedtak om opplæring i inntil to år ekstra etter § 3-1 femte leddet og enkeltvedtak om fysiske og psykososiale miljøforhold etter § 9a-2 og § 9a-3.

I samband med klage på inntak til vidaregåande opplæring kan departementet ikkje overprøve eit vedtak i fylkeskommunen om kva for utdanningsprogram på vidaregåande trinn 1 eller programområde på vidaregåande trinn 2 og 3, eller kva for skole ein søkjar skal takast inn på. For slike vedtak gjeld reglane om klageinstans i § 28 i forvaltningslova. Departementet er klageinstans for enkeltvedtak om inntak til eit særskilt utdanningsprogram på vidaregåande trinn 1 på grunnlag av sakkunnig vurdering.

Fylkeskommunen er klageinstans for enkeltvedtak i yrkesopplæringsnemnda.

I følgjande føresegner i opplæringslova skal omgrepet "klassesertrinn" erstattast med "årstrinn":

§§ 2-5, 2-7, 2-10, 6-2, 7-1, 9-4, 9A-5, 10-1, 11-2, 13-7 og 16-2.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar blir det gjort følgjande endringar:

§ 3-1 fjerde ledd skal lyde:

Melding om inntak av elevar i grunnskolar skal sendast til heimkommunen til eleven. Melding om inntak til vidaregåande skolar skal sendast til heimfylket til eleven. Skolen skal melde frå til heimfylket om behovet for læreplass når eleven er teken inn på vidaregåande trinn 2.

§ 3-10 andre ledd skal lyde:

Når ein elev i vidaregåande skole vedvarande har vist ei framferd som i alvorleg grad går ut over orden og arbeidsro på skolen, eller når ein elev alvorleg forsømmer pliktene sine, kan eleven etter vedtak av fylkeskommunen visast bort for resten av skoleåret. I samband med eit vedtak om bortvisning for resten av skoleåret kan fylkeskommunen også vedta at eleven skal miste retten til vidaregåande opplæring etter opplæringslova § 3-1. Fylkeskommunen kan ikkje overlate til skolen å gjere vedtak etter leddet her om bortvisning eller tap av retten til vidaregåande opplæring.

§ 4-3 nytt tredje ledd skal lyde:

Den som skal tilsetjast i ein vidaregåande skole godkjend etter lova her, må leggje fram politiattest. Attesten skal vise om vedkomande er sikta, tiltalt eller dømd for seksuelle overgrep.

§ 4-3 noverande tredje ledd blir fjerde ledd.

§ 5-2 andre ledd ny bokstav i skal lyde:

i) *sørgje for å ha rett og nødvendig kompetanse i verksemda. Styret skal ha eit system som gir undervisningspersonale, skoleleiarar og personale med særoppgåver ved skolen høve til nødvendig kompetanseutvikling, med sikte på å fornye og utvide den faglege og pedagogiske kunnskapen og å halde seg orienterte om og vere på høgd med utviklinga i skolen og samfunnet.*

§ 5-2 fjerde ledd skal lyde:

I andre saker enn dei som følgjer av andre og tredje ledd, kan styret med 2/3 fleirtal delegere avgjerdsretten.

§ 6A-8 nytt første ledd skal lyde:

Alle offentlege driftstilskot og eigendelar frå elevane skal kome elevane til gode. Dette inneber mellom anna at skolen ikkje kan

- a) gi utbyte eller på annan måte overføre overskot til eigarane eller deira nærstående, verken når skolen er i drift eller ved opphør av drifta*
- b) pådra seg kostnader i form av leigeutgifter for eigedom eller lokale som tilhører skolens eigarar eller deira nærstående, eller på annan måte pådra seg kostnader som kan innebære at alle offentlege tilskot eller eigendelar frå elevane ikkje kjem elevane til gode.*

Noverande første til tredje ledd blir andre til fjerde ledd.

III

Lova gjeld frå det tidspunkt Kongen fastset. Dei enkelte føresegnene i lova kan setjast i verk til ulik tid.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 31. mai 2005

Rolf Reikvam

leder

Arne Lyngstad

ordfører

Departementet kan i forskrift fastsetje overgangsreglar.

B.

Stortinget ber Regjeringen legge frem en grundig gjennomgang av spesialundervisningens plass i norsk skole, herunder en vurdering av ressursbruk og resultater samt det statlige støttesystemets organisering og virksomhet.

C.

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag om å innføre en generell rett til videregående opplæring uavhengig av alder.